

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Факультет педагогіки та психології

Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НОВІТНІ НАПРЯМИ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ**

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

Миколаїв – 2019

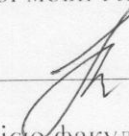
Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Баденкова Вікторія Миколаївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Завідувачка кафедри української мови і літератури (Рускуліс Л. В.)

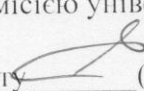
Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол № 4 від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії (Чугусва І. Є.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол № 12 від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії університету (Кузнецова О. А.)

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Новітні напрями сучасної лінгвістики» складена Баденковою В. М. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є новітні напрями сучасного мовознавства та методологія і методика науково-дослідницької діяльності у площині сучасної вітчизняної та зарубіжної лінгвістики.

Міждисциплінарні зв'язки: курсу «Новітні напрями сучасної лінгвістики» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія лінгвістичних вчень», «Загальне мовознавство», «Теорія мови», «Історія мови», «Стилістика», «Історія української літератури», «Розвиток українського літературознавства», «Методика навчання фахових дисциплін у вищих навчальних закладах (мова, література)», зі спеціальними теоретичними курсами загального лінгвістичного циклу «Прагмалінгвістика», «Когнітивна лінгвістика», «Етнолінгвістика», «Лінгвокультурологія», як із суспільними, так і з природничими науками. Природничі науки: • математика (методи математичної логіки застосовуються для формального опису мовних категорій; математичні методи застосовуються для встановлення кількісних показників вживаємої мови); • біологія (зв'язок еволюції мови і людини); • нейролінгвістика (вивчення норм/ патологій мовленнєвої діяльності); • анатомія і фізіологія (артикуляторно-акустичний аспект продукування звуків); Сусп.науки: • етнографія (функціонування мови в суспільствах різних типів); • соціологія (функціонування мови в різних соціумах); • теорія комунікації (різні види комунікації в суспільстві, у тому числі і мовна); • культурна антропологія тощо.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання дисципліни є ознайомлення студентів із основними мовознавчими концепціями, домінуючими лінгвістичними теоріями та новітніми напрямками у вивченні певних філологічних процесів і явищ; вивчення сучасних методик філологічного аналізу для виявлення проблемних питань сучасного мовознавства.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Новітні напрями сучасної лінгвістики» є:

- удосконалити практичну та теоретичну підготовку магістрантів за рахунок надання необхідного мінімуму теоретичних знань про основні напрями досліджень у площині сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства, зокрема у таких галузях лінгвістики як комунікативна, когнітивна та зіставна лінгвістика, а також у межах гендерного та лінгвокультурологічного підходів до мови;
- сприяти набуттю умінь самостійного аналітичного опрацювання та обґрунтування конкретних проблем галузі;
- сформувати професійно-педагогічні навички та вміння, які необхідні магістрантам для їхньої майбутньої наукової роботи;
- сприяти систематизації, закріпленню та розширенню теоретичних знань освітнього рівня магістра щодо організації науково-дослідницької діяльності, розширити наукову парадигму

дослідження мовних явищ магістрантів за рахунок вивчення новітніх здобутків вітчизняних та зарубіжних лінгвістів;

— збагатити лексичний запас студентів новими термінами з фахової підготовки та розвивати навички використання системи основних понять і термінів сучасного мовознавства;

— виокремити найбільш вагомі та найбільш поширені парадигми досліджень мовних та мовленнєвих явищ на сучасному етапі, ознайомити з оригінальними методологією та методиками аналізу, а також специфічними дослідницькими векторами наукового пошуку, як-от: розвивати вміння і навички всебічного аналізу художнього тексту в руслі когнітивного підходу до семантики мовних одиниць.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

1. Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку.
2. Уміння користуватися науковою, навчальною, довідковою літературою.
3. Здатність до оцінювання, інтерпретації та синтезу інформації, отриманої з різних джерел.
4. Володіння навичками письмової та усної презентації наукового та практичного матеріалу; уміння вести наукову дискусію.
5. Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності.
6. Здатність до самостійного навчання новим методам дослідження, зміни наукового профілю своєї діяльності.

II. Фахові:

1. Набуття міцних знань із професійних дисциплін.
2. Знання специфіки наукового стилю сучасної української літературної мови.
3. Орієнтування в основних етапах розвитку науки про мову, у лінгвістичних парадигмах дослідження та визначення їх проблем із метою аналізу.
4. Уміння визначати й аналізувати форми існування мови; давати оцінку мовним явищам.
5. Уміння характеризувати і диференціювати напрями лінгвістики, їх об'єкт, предмет, актуальні проблеми й завдання.
6. Володіння технологією та методикою лінгвістичного дослідження.
7. Знання теоретичних основ наукових досліджень у площині сучасної вітчизняної та зарубіжної науки.
8. Уміння використовувати систему основних понять і термінів загального мовознавства.

На вивчення навчальної дисципліни у 2 семестрі відводиться 210 годин / 7 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень.

Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне). Багатопланова природа мови. Ізоморфізм мовної системи.

Суміжні (інтердисциплінарні) із лінгвістикою галузі наукових знань.

Наука як система уявлень про світ. Парадигми дослідження у сучасній лінгвістиці.

Кредит 2. Мовна комунікація

Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Поняття про паралінгвістику та паракінесику.

Основи мовної комунікації. Базові поняття мовної комунікації. Поняття „комунікація”. Комунікативна лінгвістика. Моделі комунікації. Компоненти комунікації. Природа і форми комунікації. Комунікативна діяльність. Вербальні компоненти спілкування. Форми мовної комунікації.

Комунікативний акт та його ознаки. Невербальні засоби комунікації.

Тема 3. Інтернет-дискурс: структурна специфіка та конститутивні ознаки. Медіалінгвістика. Кінесика. Проксеміка. Культура та мова. Міжкультурна комунікація. Визначення поняття «культура». Культура, мова та мовлення. Міжкультурна комунікація. Аналіз комунікативної ситуації.

Графодеривація як один із продуктивних способів словотворення, її основні різновиди, а також семантичні особливості графічних гібридів.

Кредит 3. Мова, етнос, суспільство.

Тема 4. Етнолінгвістика. Антропологічна лінгвістика (етнолінгвістика). «Довідник» Франца Боасома. Менталітет. Національний характер.

Лінгвокультурологія. Мова і національний менталітет. Лінгвокультурологічний підхід до мови. Лінгвокультурологія як галузь мовознавства. Напрями дослідження лінгвокультурологічного концепту.

Гендер і мова. Гендерна лінгвістика. Мовний сексизм.

Напрями досліджень у площині зіставного мовознавства.

Теоцентрична теолінгвістика та лінгвістичний антропоцентризм.

Аксіологічна лінгвістика.

Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації. Соціологічний напрям у мовознавстві. Соціолінгвістика: витоки, об’єкт, предмет, становлення.

Напрями сучасних соціолінгвістичних досліджень. Методи соціолінгвістики як синтез лінгвістичних та соціологічних процедур. Соціолінгвістичні проблеми мовознавства. Проблема соціальної диференціації мови. Форми існування, соціальні різновиди мов і форми міксації мов. Літературна мова, народно-розмовна мова, діалект, койне, жаргон, сленг, аргі, піджин, креол. Проблема мовної ситуації. Мовні контакти. Диглосія і білінгвізм. Інтерференція та її напрями. Інтеркаляція. Проблема мовної норми та варіативності.

Основні соціальні статуси мови: національна мова, державна мова, мова міжнаціонального та міжнародного спілкування. Поняття про штучні мови.

Кредит 4. Мовна ситуація та національно-мовна політика

Тема 6. Мовна політика. Політична лінгвістика. Мова як засіб боротьби за політичну владу й маніпуляції суспільною свідомістю. Риторичне мистецтво політиків.

Корпоральна лінгвістика.

Кредит 5. Мислення та мова

Тема 7. Психолінгвістика як наука та її місце серед наук про людину. Психолінгвістика і нейролінгвістика. Психологія мови. Історія виникнення і розвитку психолінгвістики. Теоретичні та методологічні питання психолінгвістики. Проблеми психолінгвістики. Слово та міф. Мовна система та мовна діяльність.

Сприйняття мови. Проблема свідомості. Мислення та мова. Лінгвістичні процеси і пізнання. Асоціативні ймовірності у різних мовних (мовленнєвих) контекстах. Розвиток мови у дітей.

Нейролінгвістика.

Кредит 6. Нові галузі лінгвістики

Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову. Когнітивна наука і когнітивна лінгвістика. Предмет, об'єкт, витоки когнітивної лінгвістики. Завдання, принципи, тематика й напрями когнітивної лінгвістики. Основні поняття когнітивної лінгвістики. Сутність концептуалізації і категоризації як основних пізнавальних процесів. Когнітивна семантика.

Поняття про мовні та концептуальні картини світу та їх дослідження в сучасній лінгвістиці. Універсальний та індивідуальний (суб'єктивний) компоненти картини світу. Концепт, концептосфера та їх вербалізація засобами національних мов.

Проблема концепту в сучасній лінгвістиці. Структура концепту. Концепт і мовне значення. Лексичні й граматичні концепти.

Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Методика концептуального аналізу: методика ключових слів; аналіз словникових дефініцій ключового слова; вивчення багатозначності слова в процесі його розвитку; аналіз паремій; контрактивний аналіз еквівалентних за прямим значенням лексем різних мов; опис концепту як набору певних ознак, необхідних для включення їх у певний клас; виділення індивідуальних авторських концептів.

Лінгвістика тексту. Формування і розвиток лінгвістики тексту. спільне й відмінне у завданнях традиційної і когнітивної лінгвістики.

Теорія неології. Лексичні інновації в сучасній теорії неології. Видові поняття: неологізм, новотвір, okazіоналізм. Чинники формування мовленнєвих новацій.

Сучасна зіставна лексикологія: здобутки та перспективи. Становлення зіставної лексикології.

Граматичні теорії.

Кредит 7. Лінгвосинергетика

Тема 10. Синергетика і лінгвістика: перспективи кооперації. Лінгвосинергетика як нова галузь лінгвістики. Принципи синергетики як методологія дослідження мови. Синергетика як наукова парадигма. Синергетика – це теорія самоорганізації в системах різноманітної природи. Теоретичні основи синергетики.

Мова як складна синергетичної суперсистема, Синергетика і освіта синергетика в контексті творчих інтенцій розвитку освіти

Генеративна лінгвістика (трансформаційна граматика). Глибинна структура мови (пропозиція). «Проект вивчення зникаючих мов», «Червона книга зникаючих мов».

Шкала збереження мов. «Атлас зникаючих мов світу, що знаходяться під загрозою зникнення». Лінгвістична реліктологія (варіанти назв: реліктолінгвістика, ретролінгвістика).

Тема 11. Функціональна лінгвістика.

Лінгвосеміотика. Типи знаків. Специфіка мови як знакової системи. Семіот. Будова слова. Семант. Трикутник Огдена-Річардса. Закон семант. Відкритості словесного знака.

3. Рекомендована література

Базова

1. Алефиренко Н. С. Современные проблемы науки о языке: Учебное пособие. М. : Флінта : Наука, 2005. 416 с.

2. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. 2-е изд., испр. М. : Языки русской культуры, 1999. 896 с.
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. 2-е вид., доповн. Київ : Академія, 2009. 376 с.
5. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень : підручник. К. : Академія, 2008. 240 с.
6. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. Історія вивчення української мови: навч. посібник. К. : Вища шк., 1991. 231 с.
7. Голубовська І. О, Корольов І. Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики [Текст] : курс лекцій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : Київський університет, 2011. 223 с.
8. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. К.: „Академія”, 1999. 288 с.
9. Селіванова О. О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики: аналітичний огляд : навч. посібник. К. : Фітосоціоцентр, 1999. 148 с.
10. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
11. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : Термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля. К., 2006. 716 с.
12. Українська мова : [енциклопедія] / [редкол. В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М.П.Зяблюк та ін.]. [2-ге вид., випр. і доп.]. К. : «Українська енциклопедія» ім. М.П.Бажана, 2004. 824 с.

Додаткова література

13. Актуальные проблемы современной лингвистики : учеб. пособие / сост. Л. Н. Чурилина. 4-е изд. М. : Флинта : Наука, 2009. 416 с.
14. Алефиренко Н. Ф. Поэтическая энергия слова. Синергетика языка, сознания и культуры. М. : Academia, 2002. 394 с.
15. Антропологическая лингвистика (этнолингвистика). Хойер Г. Антропологическая лингвистика. *Новое в лингвистике*. Вып. 4. М., 19. URL : http://www.classes.ru/grammar/151.new-in-linguistics-4/source/worddocuments/_12.htm.
16. Баденкова В. М. Лексичні засоби вербалізації концептосфери сакрального в поетичному ідіостилі Д. Кременя. *Ідіостиль автора-творця: мовно-літературна парадигма*: монографія / за ред. О. С. Філатової. Миколаїв : Миколаїв : ФОП Швець В. М., 2018. С. 94–121 (1,3 др.арк.).
17. Балашова С. С. Лінгвокультурний концепт як одиниця дослідження. Сучасні дослідження з іноземної філології. *Зб. наук. пр. Ужгород*: ПП Підголіцин П. Ю., 2006. Вип. 4. С. 332-340.
18. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної генології : навч. посібник. К. : Видавничий центр «Академія», 2006. 248 с.
19. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики : підручник. К. : Академія, 2011. 304 с.
20. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.

21. Белехова Л. И. Современная лингвистика в Украине и мире: научные парадигмы, наработки и перспективы. *Науковий вісник ХДУ. Серія «Лінгвістика»*. Херсон : Видавництво ХДУ, 2005. Випуск 2. С. 8–15.
22. Беликов В. И. Социолінгвістика : учебник. Москва : Рос. гос. гуманит. ун-т, 2001. 440 с.
23. Белянин В. П. Психолінгвістика : учебник. 5-е изд. Москва : Флинта : МПСИ, 2008. 232 с.
24. Березович Е. Л. Язык и традиционная культура : Этнолінгвістические исследования. М. : Индрик, 2007. 600 с.
25. Вежбицкая А. Сопоставление культур через посредство лексики и прагматики. М. : Языки славянской культуры, 2001. 272 с.
26. Голянич М. І. Внутрішня форма слова і дискурс : Монографія. Івано-Франківськ, 2007. 296 с.
27. Донец П. Н. Основы общей теории межкультурной коммуникации. Харьков: Штрих, 2001. 384 с.
28. Єрмоленко С. Я. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С.П. Биби́к, О. Г. Тодор. К. : Либідь, 2001. 223 с.
29. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика: нариси: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Довіра, 2007. 262 с.
30. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії : [монографія]. 2. вид., випр. і доп. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007. 219 с.
31. Иванов Вяч. Вс. Лингвистика третьего тысячелетия : Вопросы к будущему (монография). М. : Языки славянской культуры, 2004. 208 с.
32. Кісь Р. Глобальне – національне – локальне (соціальна антропологія культурного простору). Львів : Літопис, 2005. 298 с.
33. Ковбасюк Л. А., Романова Н. В. Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні, практичні, самостійні модулі та тести: Навчально-методичний посібник для магістрів заочної форми навчання. Спеціальність: 8.010103. ПМСО. Мова та література (німецька). Херсон : Вид-во ХДУ, 2008. 96 с.
34. Кубрякова Е. С., Демьянков В. З., Панкрац Ю. Г., Лузина Л. Г. Краткий словарь когнитивных терминов. М. : МГУ, 1996. 245 с.
35. Левченко О. Лінгвокультурологія та її термінна система. Вісник Нац. ун-ту «Львів.політ.» 2003. № 490. С. 105-113.
36. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. К. : Вид. дім КМ Академія, 2004. 163 с.
37. Маслова В. М. Лингвокультурология : учеб. пособие. М. : Издательский центр «Академия», 2001. 208 с.
38. Мовознавство: науково-теоретичний журнал Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні та українського мовно-інформаційного фонду НАН України. Режим доступу : www.movoznavstvo.org.ua/
39. Павлюк Л. С. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів : ПАІС, 2006. 120 с.
40. Петлюченко Н. В. Харизматика: мовна особистість і дискурс : монографія . Одеса : Астропринт, 2009. 464 с.
41. Потапенко С. І. Мовна особистість у просторі медійного дискурсу (досвід лінгвокогнітивного аналізу). К. : Вид. Центр КНЛУ, 2004. 360 с.
42. Сухорольська С. М., Федоренко О. І. Методи лінгвістичних досліджень : навч. посібник. Львів : Інтелект-захід, 2009. 348 с.
43. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. К., 2001.

44. Черниш О. Сутнісні характеристики понять «медіадискурс» та «медіатекст» у сучасній медіалінгвістиці. *Наукові записки. Серія : «Філологічні науки» (мовознавство)* : матеріали VII Міжнар. науково- практ. конференції [«Мови і світ: дослідження та викладання»], (Кіровоград, 28–29 березня, 2013 р.). Кіровоград : Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка, 2013. С. 309–313.

45. Bolten J. Interkulturelle Kommunikation. Texte und Übungen zum interkulturellen Handeln. Sternenfels: Wiissenschaft und Praktik, 2003. 396 S.

46. Dirven R. Metonymy and metaphor: Different mental strategies of conceptualisation. // *Metaphor and Metonymy in comparison and contrast*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter. P. 75-111.

47. Heringer H.J. Interkulturelle Kommunikation. Basel: Francke, 2004. 240 s.

48. Lakoff G. The contemporary theory of metaphor. *Metaphor and Thought*. Cambridge (Mass.): Cambridge University Press, 1993. P. 202-251.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік (2 семестр).

5. Засоби діагностики успішності навчання: опитування, тестування, перевірка виконання індивідуальних завдань, контрольних і практичних робіт, завдань для самостійної роботи, написання рефератів.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології

Кафедра української мови і літератури

О. А. Кузнецова

27 серпня 2019 р.

9
11-12. С. 32-38.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НОВІТНІ НАПРЯМИ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

Розробник: Баденкова Вікторія Миколаївна, доцент кафедри української мови і літератури,
кандидат філологічних наук, доцент (Баденкова В. М.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

(Рускуліс Л. В.)

«27» серпня 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Варіативна	
	Спеціальність 014 «Середня освіта»		
Індивідуальне науково-дослідне завдання (мультипрезентація одного з напрямів лінгвістики)	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	
<i>Семестр</i>			
2-й			
<i>Лекції</i>			
Загальна кількість годин – 210 год.			20 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.; самостійної роботи студента – 6 год.	Ступінь магістра	<i>Практичні, семінарські</i>	
			26 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
			164 год.
		Вид контролю: залік	

Мова викладання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 210 год.: 46 год. – аудиторні заняття, 164 год. – самостійна робота (22% ~ 78%).

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Варіативна	

	Спеціальність 014 «Середня освіта»,	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (мультипрезентація одного з напрямів лінгвістики)	014.01 Середня освіта (Українська мова і література);	Рік підготовки: 1-й
Загальна кількість годин – 210 год.		Семестр
		2-й
		Лекції
	Ступінь магістра	4 год.
		Практичні, семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота
		198 год.
		Вид контролю: залік

Мова викладання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 210 год.: 12 год. – аудиторні заняття, 198 год. – самостійна робота (5% ~ 95%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: ознайомити студентів із основними мовознавчими концепціями, домінуючими лінгвістичними теоріями та новітніми напрямами у вивченні певних філологічних процесів і явищ з огляду на сучасний парадигмальний простір гуманітарного знання; вивчення сучасних методик філологічного аналізу для виявлення проблемних питань сучасного мовознавства.

Завдання курсу:

- удосконалити практичну та теоретичну підготовку магістрантів за рахунок надання необхідного мінімуму теоретичних знань про основні напрями досліджень у площині сучасного вітчизняного та зарубіжного мовознавства, зокрема у таких галузях лінгвістики як комунікативна, когнітивна та зіставна лінгвістика, а також у межах гендерного та лінгвокультурологічного підходів до мови;
- сприяти набуттю умінь самостійного аналітичного опрацювання та обґрунтування конкретних проблем галузі;
- сформувати професійно-педагогічні навички та вміння, які необхідні магістрантам для їхньої майбутньої наукової роботи;
- сприяти систематизації, закріпленню та розширенню теоретичних знань освітнього рівня магістра щодо організації науково-дослідницької діяльності, розширити наукову парадигму дослідження мовних явищ магістрантів за рахунок вивчення новітніх здобутків вітчизняних та зарубіжних лінгвістів;
- збагатити лексичний запас студентів новими термінами з фахової підготовки та розвивати навички використання системи основних понять і термінів сучасного мовознавства;
- виокремити найбільш вагомі та найбільш поширені парадигми досліджень мовних та мовленнєвих явищ на сучасному етапі, ознайомити з оригінальними методологією та методиками аналізу, а також специфічними дослідницькими векторами наукового пошуку, як-от: розвивати

вміння і навички всебічного аналізу художнього тексту в руслі когнітивного підходу до семантики мовних одиниць.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із нормами й канонами сучасного мовного дискурсу та вміння представити свої наукові здобутки, що є одним із найважливіших і найвагоміших аспектів підготовки фахівця з університетською освітою. Курсу «Новітні напрями сучасної лінгвістики» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія лінгвістичних вчень», «Загальне мовознавство», «Історія мови», «Стилістика української мови», «Сучасна українська літературна мова», «Методика навчання фахових дисциплін».

Навчальна дисципліна складається з 7-и кредитів.

Очікувані результати навчання:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом мовознавства; знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл.
- Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку, аналізувати ключові проблеми та спірні питання основних галузей сучасної лінгвістики.
- Здатність проведення досліджень на належному рівні, застосовувати на практиці методи, процедури та прийоми сучасного когнітивного мовознавства.
- Уміння демонструвати поглиблені знання в обраній конкретній галузі філології, оволодіння комунікативними стратегіями й тактиками, риторичними, стилістичними прийомами у різних сферах комунікації, адекватне використання їх для вирішення професіональних завдань.
- Уміння орієнтуватися у парадигмальному просторі сучасної науки про мову.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

7. Дослідницькі навички й уміння. Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку.
8. Уміння користуватися науковою, навчальною, довідковою літературою.
9. Здатність до оцінювання, інтерпретації та синтезу інформації, отриманої з різних джерел.
10. Комунікація усна та письмова рідною мовою. Володіння навичками письмової та усної презентації наукового та практичного матеріалу; уміння вести наукову дискусію.
11. Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності.
12. Здатність до самостійного навчання новим методам дослідження, зміни наукового профілю своєї діяльності.

II. Фахові:

1. Набуття міцних знань із професійних дисциплін.
2. Знання специфіки наукового стилю сучасної української літературної мови.
3. Орієнтування в основних етапах розвитку науки про мову, у лінгвістичних парадигмах дослідження та визначення їх проблем із метою аналізу.
4. Уміння визначати й аналізувати форми існування мови; давати оцінку мовним явищам.
5. Уміння характеризувати і диференціювати напрями лінгвістики, їх об'єкт, предмет, актуальні проблеми й завдання.
6. Володіння технологією та методикою лінгвістичного дослідження.

7. Знання теоретичних основ наукових досліджень у площині сучасної вітчизняної та зарубіжної науки.

8. Уміння використовувати систему основних понять і термінів сучасної лінгвістики.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень.

Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне). Багатопланова природа мови. Ізоморфізм мовної системи.

Суміжні (інтердисциплінарні) з лінгвістикою галузі наукових знань.

Наука як система уявлень про світ. Парадигми дослідження у сучасній лінгвістиці.

Кредит 2. Мовна комунікація

Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Поняття про паралінгвістику та паракінесику.

Основи мовної комунікації. Базові поняття мовної комунікації. Поняття „комунікація”. Комунікативна лінгвістика. Моделі комунікації. Компоненти комунікації. Природа і форми комунікації. Комунікативна діяльність. Вербальні компоненти спілкування. Форми мовної комунікації.

Комунікативний акт та його ознаки. Невербальні засоби комунікації

Тема 3. Інтернет-дискурс: структурна специфіка та конститутивні ознаки. Медіалінгвістика. Становлення та розвиток медіалінгвістики як напрямку сучасного мовознавства. Сутнісні характеристики понять «медіадискурс» та «медіатекст», «медіадискурс», «масова комунікація», «інтернет-вокабуляр» у сучасній медіалінгвістиці. Феномен Інтернет-комунікації.

Кінесика Проксеміка. Культура та мова. Міжкультурна комунікація. Визначення поняття «культура». Культура, мова та мовлення. Міжкультурна комунікація. Аналіз комунікативної ситуації.

Кредит 3. Мова, етнос, суспільство

Тема 4. Етнолінгвістика. Антропологічна лінгвістика (етнолінгвістика). «Довідник» Франца Боасома. Менталітет. Національний характер.

Лінгвокультурологія. Мова і національний менталітет. Лінгвокультурологічний підхід до мови. Лінгвокультурологія як галузь мовознавства. Напрями дослідження лінгвокультурологічного концепту.

Гендер і мова. Гендерна лінгвістика. Мовний сексизм.

Напрями досліджень у площині зіставного мовознавства.

Теоцентрична теолінгвістика та лінгвістичний антропоцентризм.

Аксіологічна лінгвістика.

Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації. Соціологічний напрям у мовознавстві. Соціолінгвістика: витоки, об’єкт, предмет, становлення.

Напрями сучасних соціолінгвістичних досліджень. Методи соціолінгвістики як синтез лінгвістичних та соціологічних процедур. Соціолінгвістичні проблеми мовознавства. Проблема соціальної диференціації мови. Форми існування, соціальні різновиди мов і форми міксації мов. Літературна мова, народно-розмовна мова, діалект, койне, жаргон, сленг, аргі, піджин, креол. Проблема мовної ситуації. Мовні контакти. Диглосія і білінгвізм. Інтерференція та її напрями. Інтеркаляція. Проблема мовної норми та варіативності.

Основні соціальні статуси мови: національна мова, державна мова, мова міжнаціонального та міжнародного спілкування. Поняття про штучні мови.

Кредит 4. Мовна ситуація та національно-мовна політика

Тема 6. Мовна ситуація та національно-мовна політика.

Мовна політика. Політична лінгвістика. Мова як засіб боротьби за політичну владу й маніпуляції суспільною свідомістю. Риторичне мистецтво політиків.

Корпореальна лінгвістика.

Кредит 5. Мислення та мова

Тема 7. Психолінгвістика як наука і її місце серед наук про людину. Психолінгвістика і нейролінгвістика. Психологія мови. Історія виникнення і розвитку психолінгвістики. Теоретичні та методологічні питання психолінгвістики. Проблеми психолінгвістики. Слово та міф. Мовна система та мовна діяльність.

Сприйняття мови. Проблема свідомості. Мислення та мова. Лінгвістичні процеси і пізнання. Асоціативні ймовірності у різних мовних (мовленнєвих) контекстах. Розвиток мови у дітей.

Нейролінгвістика.

Кредит 6. Нові галузі лінгвістики

Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову. Когнітивна наука і когнітивна лінгвістика. Предмет, об'єкт, витоки когнітивної лінгвістики. Завдання, принципи, тематика й напрями когнітивної лінгвістики. Основні поняття когнітивної лінгвістики. Сутність концептуалізації і категоризації як основних пізнавальних процесів. Когнітивна семантика.

Поняття про мовні та концептуальні картини світу та їх дослідження в сучасній лінгвістиці. Універсальний та індивідуальний (суб'єктивний) компоненти картини світу. Концепт, концептосфера та їх вербалізація засобами національних мов.

Проблема концепту в сучасній лінгвістиці. Структура концепту. Концепт і мовне значення. Лексичні й граматичні концепти.

Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Методика концептуального аналізу: методика ключових слів; аналіз словникових дефініцій ключового слова; вивчення багатозначності слова в процесі його розвитку; аналіз паремій; контрактивний аналіз еквівалентних за прямим значенням лексем різних мов; опис концепту як набору певних ознак, необхідних для включення їх у певний клас; виділення індивідуальних авторських концептів.

Лінгвістика тексту. Формування і розвиток лінгвістики тексту. спільне й відмінне у завданнях традиційної і когнітивної лінгвістики.

Теорія неології. Лексичні інновації в сучасній теорії неології. Видові поняття: неологізм, новотвір, okazіоналізм. Чинники формування мовленнєвих новацій.

Сучасна зіставна лексикологія: здобутки та перспективи. Становлення зіставної лексикології.

Граматичні теорії.

Кредит 7. Лінгвосинергетика

Тема 10. Синергетика і лінгвістика: перспективи кооперації. Лінгвосинергетика як нова галузь лінгвістики. Принципи синергетики як методологія дослідження мови. Синергетика як наукова парадигма. Синергетика – це теорія самоорганізації в системах різноманітної природи. Теоретичні основи синергетики.

Мова як складна синергетичної суперсистема, Синергетика і освіта синергетика в контексті творчих інтенцій розвитку освіти

Генеративна лінгвістика (трансформаційна граматика). Глибинна структура мови (пропозиція). «Проект вивчення зникаючих мов», «Червона книга зникаючих мов».

Шкала збереження мов. «Атлас зникаючих мов світу, що знаходяться під загрозою зникнення». Лінгвістична реліктологія (варіанти назв: реліктолінгвістика, ретролінгвістика).

Тема 11. Функціональна лінгвістика.

Лінгвосеміотика. Типи знаків. Специфіка мови як знакової системи. Семіот. Будова слова. Семант. Трикутник Огдена-Річардса. Закон семант. Відкритості словесного знака.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень						
Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне).	30	2	2			26
Усього:	30	2	2			26
Кредит 2. Мовна комунікація						
Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Комунікативна лінгвістика. Міжкультурна комунікація.	16	1	2			13
Тема 3. Інтернет-дискурс:	14	1	2			11
Усього:	30	2	4			24
Кредит 3. Мова, етнос, суспільство						
Тема 4. Етнолінгвістика. Гендерна лінгвістика. Теолінгвістика.	16	2	2			12
Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації.	14	2	2			10
Усього:	30	4	4			22
Кредит 4. Мовна ситуація та національно-мовна політика						
Тема 6. Мовна політика	30	2	4			24
Усього:	30	2	4			24
Кредит 5. Мислення та мова						
Тема 7. Психолінгвістика	30	2	2			26
Усього:	30	2	2			26
Кредит 6. Нові галузі лінгвістики						
Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову.	14	2	2			10
Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Теорія неології.	16	2	2			12
Усього:	30	4	4			22
Кредит 7. Лінгвосинергетика						
Тема 10. Синергетика і лінгвістика: перспективи кооперації.	14	2	2			10
Тема 11. Лінгвосеміотика. Функціональна лінгвістика.	16	2	4			10
Усього:	30	4	6			20
Усього годин:	210	20	26			164

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень						
Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне).	30		1			29
Усього:	30		1			29
Кредит 2. Мовна комунікація						
Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Комунікативна лінгвістика. Міжкультурна комунікація.	14	1	1			12
Тема 3. Інтернет-дискурс:	16					16
Усього:	30	1	1			28
Кредит 3. Мова, етнос, суспільство.						
Тема 4. Етнолінгвістика. Гендерна лінгвістика. Теолінгвістика.	16	1	1			14
Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації.	14		1			13
Усього:	30	1	2			27
Кредит 4. Мовна ситуація та національно-мовна політика						
Тема 6. Мовна політика	30		1			29
Усього:	30		1			29
Кредит 5. Мислення та мова						
Тема 7. Психолінгвістика	30	1	1			28
Усього:	30	1	1			28
Кредит 6. Нові галузі лінгвістики						
Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову.	20	1	1			18
Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Теорія неології.	10					10
Усього:	30	1	1			28
Кредит 7. Лінгвосинергетика						
Тема 10. Синергетика і лінгвістика: перспективи кооперації.	15		1			14
Тема 11. Лінгвосеміотика. Функціональна лінгвістика.	15					15
Усього:	30		1			29
Усього годин:	210	4	8			198

5. Теми лекційних занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень</i>		
1	Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне). Багатопланова природа та функції мови. Наука як система уявлень про світ. Наука як сфера людської діяльності.	2
<i>Кредит 2. Мовна комунікація</i>		
2	Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Поняття про паралінгвістику та паракінесику. Комунікативна лінгвістика. Міжкультурна комунікація.	1
	Тема 3. Інтернет-дискурс.	1
<i>3-4Кредит 3. Мова, етнос, суспільство</i>		
3-4	Тема 4. Етнолінгвістика. Гендерна лінгвістика. Теолінгвістика	2
	Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації. Соціологічний напрям у мовознавстві. Соціолінгвістика.	2
<i>Кредит 4. Мовна ситуація та національно-мовна політика</i>		
5	Тема 6. Мовна політика	2
<i>Кредит 5. Мислення та мова</i>		
6	Тема 7. Психолінгвістика	2
<i>Кредит 6. Нові галузі лінгвістики</i>		
7-8	Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову. Когнітивна наука і когнітивна лінгвістика. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці, опис концепту. Поняття про мовні та концептуальні картини світу та їх дослідження в сучасній лінгвістиці.	2
	Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Лінгвістика тексту.	2
<i>Кредит 7. Лінгвосинергетика</i>		
9	Тема 10. Синергетика і лінгвістика: перспективи кооперації.	2
10	Тема 11. Лінгвосеміотика.	2
	Разом:	20

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень</i>		
	Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне). Багатопланова природа та функції мови. Наука як система уявлень про світ. Наука як сфера	

	людської діяльності. Теоретична основа наукових досліджень. Новітні напрями дослідження у сучасній лінгвістиці. Теоретична основа наукових досліджень. Методологія та методи наукових досліджень. Логіка лінгвістичного дослідження.	
<i>Кредит 2-3. Мовна комунікація Мова, етнос, суспільство</i>		
1	Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Поняття про паралінгвістику та паракінесику. Комунікативна лінгвістика. Міжкультурна комунікація. Тема 3. Інтернет-дискурс. Тема 4. Етнолінгвістика. Гендерна лінгвістика. Теолінгвістика. Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації. Соціологічний напрям у мовознавстві. Соціолінгвістика.	2
<i>Кредит 5-6. Мислення та мова. Нові галузі лінгвістики</i>		
2	Тема 7. Психолінгвістика Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову. Когнітивна наука і когнітивна лінгвістика. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці, опис концепту. Поняття про мовні та концептуальні картини світу та їх дослідження в сучасній лінгвістиці. Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Лінгвістика тексту.	2
	Разом:	4

6.Теми практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень</i>		
1	Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне). Багатопланова природа та функції мови. Наука як система уявлень про світ. Наука як сфера людської діяльності.	2
<i>Кредит 2. Мовна комунікація</i>		
2-3	Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Поняття про паралінгвістику та паракінесику. Комунікативна лінгвістика. Міжкультурна комунікація.	2
4	Тема 3. Інтернет-дискурс.	2
<i>Кредит 3. Мова, етнос, суспільство</i>		
5	Тема 4. Етнолінгвістика. Гендерна лінгвістика. Теолінгвістика	2
6-7	Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації. Соціологічний напрям у мовознавстві. Соціолінгвістика.	2
<i>Кредит 4. Мовна ситуація та національно-мовна політика</i>		
8-10	Тема 6. Мовна політика КР	2 2
<i>Кредит 5. Мислення та мова</i>		
11-12	Тема 7. Психолінгвістика	2

<i>Кредит 6. Нові галузі лінгвістики</i>		
13-15	Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову. Когнітивна наука і когнітивна лінгвістика. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці, опис концепту. Поняття про мовні та концептуальні картини світу та їх дослідження в сучасній лінгвістиці.	2
16-17	Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Лінгвістика тексту.	2
<i>Кредит 7. Лінгвосинергетика</i>		
18-19	Тема 10. Синергетика і лінгвістика: перспективи кооперації.	2
20-22	Тема 11. Лінгвосеміотика. КР	4
Разом:		26

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень		
1	Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне). Багатопланова природа та функції мови. Наука як система уявлень про світ. Наука як сфера людської діяльності.	1
Кредит 2. Мовна комунікація		
	Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Поняття про паралінгвістику та паракінесику. Комунікативна лінгвістика. Міжкультурна комунікація.	1
	Тема 3. Інтернет-дискурс.	
Кредит 3. Мова, етнос, суспільство		
2	Тема 4. Етнолінгвістика. Гендерна лінгвістика. Теолінгвістика	2
	Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації. Соціологічний напрям у мовознавстві. Соціолінгвістика.	
Кредит 4. Мовна ситуація та національно-мовна політика		
	Тема 6. Мовна політика	1
Кредит 5. Мислення та мова		
	Тема 7. Психолінгвістика	1
Кредит 6. Нові галузі лінгвістики		
3	Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову. Когнітивна наука і когнітивна лінгвістика. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці, опис концепту. Поняття про мовні та концептуальні картини світу та їх дослідження в сучасній лінгвістиці.	1
	Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Лінгвістика тексту.	
Кредит 7. Лінгвосинергетика		

	Тема 10. Синергетика і лінгвістика: перспективи кооперації.	1
	Тема 11. Лінгвосеміотика.	
	Разом:	8

7. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень</i>		
1	Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне). Багатопланова природа та функції мови. Наука як система уявлень про світ. Наука як сфера людської діяльності.	26
<i>Кредит 2. Мовна комунікація</i>		
2	Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Поняття про паралінгвістику та паракінесику. Комунікативна лінгвістика. Міжкультурна комунікація.	13
3	Тема 3. Інтернет-дискурс.	11
<i>Кредит 3. Мова, етнос, суспільство</i>		
4	Тема 4. Етнолінгвістика. Гендерна лінгвістика. Теолінгвістика	12
5	Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації. Соціологічний напрям у мовознавстві. Соціолінгвістика.	10
<i>Кредит 4. Мовна ситуація та національно-мовна політика</i>		
6	Тема 6. Мовна політика	24
<i>Кредит 5. Мислення та мова</i>		
7	Тема 7. Психолінгвістика	26
<i>Кредит 6. Нові галузі лінгвістики</i>		
8	Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову. Когнітивна наука і когнітивна лінгвістика. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці, опис концепту. Поняття про мовні та концептуальні картини світу та їх дослідження в сучасній лінгвістиці.	10
9	Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Лінгвістика тексту.	12
<i>Кредит 7. Лінгвосинергетика</i>		
10	Тема 10. Синергетика і лінгвістика: перспективи кооперації.	10

11	Тема 11. Лінгвосеміотика.	10
	Разом:	164

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретична основа мовознавчих досліджень</i>		
1	Тема 1. Мова – явище соціальне (суспільне). Багатопланова природа та функції мови. Наука як система уявлень про світ. Наука як сфера людської діяльності.	29
<i>Кредит 2. Мовна комунікація</i>		
2	Тема 2. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Поняття про паралінгвістику та паракінесику. Комунікативна лінгвістика. Міжкультурна комунікація.	12
3	Тема 3. Інтернет-дискурс.	16
<i>Кредит 3. Мова, етнос, суспільство</i>		
4	Тема 4. Етнолінгвістика. Гендерна лінгвістика. Теолінгвістика	14
5	Тема 5. Мова в аспекті її соціальної диференціації. Соціологічний напрям у мовознавстві. Соціолінгвістика.	13
<i>Кредит 4. Мовна ситуація та національно-мовна політика</i>		
6	Тема 6. Мовна політика	29
<i>Кредит 5. Мислення та мова</i>		
7	Тема 7. Психолінгвістика	28
<i>Кредит 6. Нові галузі лінгвістики</i>		
8	Тема 8. Когнітивна лінгвістика та її місце в науці про мову. Когнітивна наука і когнітивна лінгвістика. Проблема концепту в сучасній лінгвістиці, опис концепту. Поняття про мовні та концептуальні картини світу та їх дослідження в сучасній лінгвістиці.	18
9	Тема 9. Когнітивні підходи до семантики мовних одиниць художнього тексту. Лінгвістика тексту.	10
<i>Кредит 7. Лінгвосинергетика</i>		
10	Тема 10. Синергетика і лінгвістика: перспективи кооперації.	14
11	Тема 11. Лінгвосеміотика.	15

	Разом:	198
--	--------	-----

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох напрямів :

- I – підготовка та захист контрольної роботи (для студентів ЗФН);
- II – підготовка доповіді з висвітленням проблем одного з новітніх напрямів дослідження у сучасній лінгвістиці (для студентів ДФН).

Підготовка та захист контрольної роботи

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів критично користуватися науковою літературою, виокремлювати головні аспекти, глибоко осмислювати певні питання, мотивувати правильність або помилковість окремих теоретичних положень, робити теоретичні узагальнення, чітко, логічно, послідовно викладати весь матеріал, удосконалювати навички володіння українським науковим стилем. Враховуючи специфіку навчального курсу, це написання інформативного реферату (письмового викладення змісту), опрацювання монографії за одним із напрямів лінгвістичного (темою наукового дослідження).

Підбір монографій для реферування здійснюється самим студентом.

Монографія повинна бути присвячена вирішенню проблем, що формують сферу інтересів одного з напрямків досліджень.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання такі:

- 1) Студент повинен самостійно підібрати монографію, що відповідає перерахованим вище вимогам;
- 2) Студент повинен до закінчення курсу (у встановлений провідним викладачем строк) здати готову роботу, яку друкують за допомогою комп'ютера на білому папері формату А4 шрифтом 14 Times New Roman через 1,5 міжрядковий інтервал. Обсяг машинописного тексту повинен становити 15 сторінок. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий – не менше 20 мм, правий – не менше 10 мм, верхній – не менше 20 мм, нижній – не менше 20 мм.
- 3) робота повинна відповідати вимогам до написання та оформлення студентських навчально-дослідних робіт такого типу.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних

робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно тоді, коли відповідь вважається повною, тобто в ній містяться визначення всіх понять, про які йдеться в питанні, проаналізовано об'єкт аналізу, охарактеризовано його семантичні та структурні ознаки. Відповідь повинна бути чіткою і послідовною, супроводжуватися достатньою кількістю прикладів із різних мов світу.

Студенту виставляється дуже добре, якщо у відповіді магістранта містяться незначні неточності, але при цьому відповідь є повною, змістовною і логічно побудованою.

Студенту виставляється добре, у тих випадках, коли студент дав досить чітке та повне визначення аналізованого об'єкта, логічно і послідовно розкривав суть поняття, але не подав ілюстративного матеріалу.

Студенту виставляється достатньо, якщо магістр не подав правильної відповіді на більшість із основних чи додаткових питань, не знав термінологічної системи дисципліни, а також якщо відповідь була нелогічною.

Студенту виставляється мінімальний задовільно за присутність на семінарському занятті, проте не довиконав теоретичні завдання, самостійні завдання та індивідуальну роботу.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів: структура роботи: стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту, чіткий порядок викладу інформації; орфоепічна та орфографічна грамотність; оптимальний добір графічних зображень (схеми, таблиці, діаграми, тощо); відповідність змісту доповіді, презентації їх назві.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 350 до 700 балів (за 7 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти за 7 крд.**

Поточне оцінювання та самостійна робота											КР(4)	Накопичувальні бали/Сума	* При мітка. Кое фіці єнт
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	200	700/100	
50	50	50	50	50	50	50	50	50	25	25			

для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу.

проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

12. Рекомендована література

Базова

49. Алефиренко Н. С. Современные проблемы науки о языке: Учебное пособие. М. : Флінта : Наука, 2005. 416 с.
50. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. 2-е изд., испр. М. : Языки русской культуры, 1999. 896 с.
51. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
52. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. 2-е вид., доповн. Київ : Академія, 2009. 376 с.
53. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень : підручник. К. : Академія, 2008. 240 с.
54. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. Історія вивчення української мови: навч. посібник. К. : Вища шк., 1991. 231 с.
55. . Голубовська І. О, Корольов І. Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики [Текст] : курс лекцій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : Київський університет, 2011. 223 с.
56. Ковбасюк Л. А., Романова Н. В. Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні, практичні, самостійні модулі та тести: Навчально-методичний посібник для магістрів заочної форми навчання. Спеціальність: 8.010103. ПМСО. Мова та література (німецька). Херсон : Вид-во ХДУ, 2008. 96 с.
57. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. К.: „Академія”, 1999. 288 с.
58. Красных В. В. Этнопсихолінгвістика и лингвокультурология : [курс лекцій] / ВикторияВладимировна Красных. М. : ИТДГК «Гнозис», 2002. 284 с.
59. Лінгвокультурологія як інтегрована галузь мовознавства : науководопоміжний бібліографічний покажчик / упоряд. і бібліогр. ред. О. А. Дікунова ; за ред. Г. М. Віняр / Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету». Кривий Ріг, 2017. 38 с.
60. Селіванова О. О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики: аналітичний огляд : навч. посібник. К. : Фітосоціоцентр, 1999. 148 с.
61. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
62. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : Термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля. К., 2006. 716 с.
63. Українська мова : [енциклопедія] / [редкол. В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін.]. [2-ге вид., випр. і доп.]. К. : «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.

Допоміжна

64. Актуальные проблемы современной лингвистики : учеб. пособие / сост. Л. Н. Чурилина. 4-е изд. М. : Флинта : Наука, 2009. 416 с.
65. Алефиренко Н. Ф. Поэтическая энергия слова. Синергетика языка, сознания и культуры. М. : Academia, 2002. 394 с.
66. Антропологическая лингвистика (этнолингвистика) Хойер Г. Антропологическая лингвистика. *Новое в лингвистике*. Вып. 4. М., 19. URL : http://www.classes.ru/grammar/151.new-in-linguistics-4/source/worddocuments/_12.htm.
67. Баденкова В. Вербалізація концепту «колодець» в українських та німецьких казках. *Наукові записки. Серія : Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченко, 2013. Вип. 116. С. 413–417.
68. Баденкова В. Інтерпретація концепту БОГ у поетичному ідіолекті Дмитра Кременя. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Сер.:*

Філологічні науки : зб. наук. пр. ; [за ред. О. С. Філатової]. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2016. Листопад. Вип. 2 (18). С. 18-24.

69. Баденкова В. Концепти «чоловік» і «жінка» в сучасній українській прозі. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»* : зб. наук. пр. Херсон : Вид-во ХДУ, 2008. Вип. VII. С. 238–241.

70. Баденкова В. М. Лексичні засоби вербалізації концептосфери сакрального в поетичному ідіостилі Д. Кременя. *Ідіостиль автора-творця: мовно-літературна парадигма* : монографія / за ред. О. С. Філатової. Миколаїв : Миколаїв : ФОП Швець В. М., 2018. С. 94–121.

71. Баденкова В., Макарова Н. Інтерпретація образу землі в ідіостилі Дмитра Кременя. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Сер. : Філологічні науки* : зб. наук. пр. ; [за ред. О. С. Філатової]. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2016. Травень. Вип. 1 (17). С. 27-33.

72. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної генології : навч. посібник. К. : Видавничий центр «Академія», 2006. 248 с.

73. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики : підручник. К. : Академія, 2011. 304 с.

74. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики: Монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 281 с.

75. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.

76. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень : підручник. К. : Академія, 2008. 240 с.

77. Белехова Л. І. Словесний поетичний образ у когнітивній парадигмі: огляд робіт американських лінгвістів. *Філол. студії: Наук. часопис Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки*. Луцьк: Волинський академ. дім «Планета», 2001. №2. С. 24-31.

78. Белехова Л. И. Современная лингвистика в Украине и мире: научные парадигмы, наработки и перспективы. *Науковий вісник ХДУ. Серія «Лінгвістика»*. Херсон : Видавництво ХДУ, 2005. Випуск 2. С. 8–15.

79. Беликов В. И. Социолингвистика : учебник. Москва : Рос. гос. гуманитар. ун-т, 2001. 440 с.

80. Белянин В. П. Психолингвистика : учебник. 5-е изд. Москва : Флинта : МПСИ, 2008. 232 с.

81. Березович Е. Л. Язык и традиционная культура : Этнолингвистические исследования. М. : Индрик, 2007. 600 с.

82. Буданов В.Г. Методология синергетики в постнекласической науки и в образовании. М. 2008. С. 44-63.

83. Б'ялик, В. Д. Лексичний квантор як конституент мовної картини світу. *Актуальні проблеми романо-германської філології в Україні та Болонський процес* : матеріали Міжнар. наук. конференції, 24 - 25 листопада 2004 р. / М-во освіти і науки України, Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; редкол. О. Д. Огуй [та ін.]. Чернівці : Рута, 2004. С. 21-22.

84. Вежицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов. *Семантические универсалии и описание языков* / пер. с англ. А. Д. Шмелева под ред. Т. В. Булыгиной. М. : Языки русской культуры, 1999. С. 263-305.

85. Вежицкая А. Семантические универсалии и описание языков / пер. с англ. А. Д. Шмелева ; под ред. Т. В. Булыгиной. М. : Школа «Языки русской культуры», 1999. 776 с. URL : <http://search.rsl.ru/ru/catalog/record/598629>

86. Вежицкая А. Сопоставление культур через посредство лексики и прагматики. М. : Языки славянской культуры, 2001. 272 с.

87. Голобородько К. Ю. Когнітивна лінгвістика: дослідницький інструментарій та моделювання концептосфери митця. *Наук. вісник Херсонського держ. ун-ту. Сер.: „Лінгвістика”*: Зб. наук. пр. Херсон : Вид-во ХДУ, 2006. Вип. IV. С. 295-300.

88. Голубовська І. О. Вчення М. Я. Марра про мову як віртуальна реальність. *Мовні і концептуальні картини світу*, 2015. С. 124-131.

89. Голубовська І. О. Вчення академіка М. Марра у сучасному загальнонауковому та лінгвістичному аспектах. *Людина. Комп'ютер. Комунікація* : збірник наукових праць /

Національний університет "Львівська політехніка", Інститут комп'ютерних наук та інформаційних технологій, Кафедра прикладної лінгвістики. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. С. 32–35.

90. Голубовська І. О., Корольов І. Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики [Текст] : курс лекцій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : Київський університет, 2011. 223 с.

91. Голубовська І. О. Мова соціальних мереж як новітній лінгвістичний феномен. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2015. Вип 55, С. 49-56

92. Голубовська І. О., Орлова Т. В. Політичний дискурс як інструмент маніпулювання свідомістю електорату (на матеріалі інавгураційної промови Дональда Трампа 20 січня 2017 р.). *STUDIA LINGUISTICA* 11, 2017. С. 9-28.

93. Голубовська І. О. Політичний дискурс як інструмент конструювання гіперреальності. *Класичні мови у контексті антропологічних підходів у мовознавчій науці*, 2016. С. 291.

94. Голянич М. І. Внутрішня форма слова і дискурс : Монографія. Івано-Франківськ, 2007. 296 с.

95. Донец П. Н. Основы общей теории межкультурной коммуникации. Харьков: Штрих, 2001. 384 с.

96. Єрмоленко С. Я. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, О. Г. Тодор. К. : Либідь, 2001. 223 с.

97. Жайворонок В. В. Проблема концептуальної картини світу та мовного її відображення. *Культура народів Причорномор'я*. № 32. 2002. С. 51–53.

98. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика: нариси: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Довіра, 2007. 262 с.

99. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії : [монографія]. 2. вид., випр. і доп. Донецьк : ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2007. 219 с.

100. Загнітко А. Мовна ситуація. соціолінгвістичний портрет: структурно- і функційно-типологічні вияви. URL : <http://litmisto.org.ua/?p=9459>

101. Зирка В. В. Языковая парадигма манипулятивной игры в рекламе : дисс. ... д-ра филол. наук. Днепропетровск, 2005. 242 с.

102. Іваненко С. М., Карпусь А. К.. Лінгвостилістична інтерпретація тексту (для факультетів іноземних мов університетів і педагогічних вищих закладів освіти) : Підручник. К. : КНЛУ, 1998. 175 с.

103. Иванов Вяч. Вс. Лингвистика третьего тысячелетия : Вопросы к будущему (монография). М. : Языки славянской культуры, 2004. 208 с.

104. Калетнік А. А. Теоретичні засади аналізу неології в неокласичному тексті. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. К. : ВПЦ „Київський університет”, 2006. Вип. XII. С. 27-34.

105. Кісь Р. Глобальне – національне – локальне (соціальна антропологія культурного простору). Львів : Літопис, 2005. 298 с.

106. Корнева Л. М. Невербальні засоби в міжкультурній комунікації. *Культура народів Причорномор'я*. 2004. N 49, Т.1. С. 88-90.

107. Кубрякова Е. С., Демьянков В. З., Панкрац Ю. Г., Лузина Л. Г. Краткий словарь когнитивных терминов. М. : МГУ, 1996. 245 с.

108. Куць О. М. Мовна політика в державотворчих процесах України : навч. посіб.. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2004. 275 с.

109. Концепти і концептосистеми: динамічні виміри [Текст] : колект. монографія / [І. О. Голубовська та ін. ; за ред. І. О. Голубовської, Л. В. Клименко] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Логос, 2017. 177, [1] с. :

110. Лисицька О. Концепт «злочин» та його репрезентація в наївній картині світу (на матеріалі української мови). *Південний архів (філологічні науки)*. Херсон. 2018. №74. С. 44-50. URL : http://pa.stateuniversity.ks.ua/archive/74_2018/35.pdf

111. Леута О. Сучасна парадигма лінгвістики – проблеми й перспективи. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство)*. Випуск 4'2012 10–15.
112. Левченко О. Лінгвокультурологія та її термінна система. *Вісник Нац. ун-ту «Львів.політ.»* 2003. № 490. С. 105-113.
113. Мартінек С. В. Український асоціативний словник : У 2 т. / С. В. Мартінек. [2-е вид., стереотип.]. Л. : ПАІС. Т. 2 : Від стимулу до реакції / В. о. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. 2008. – 468 с.
114. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. К. : Вид. дім КМ Академія, 2004. 163 с.
115. Маслова В. М. Лингвокультурология : учеб. пособие. М. : Издательский центр «Академия», 2001. 208 с.
116. Мовознавство: науково-теоретичний журнал Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні та українського мовно-інформаційного фонду НАН України. Режим доступу : www.movoznavstvo.org.ua/
117. Нагорна Л. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. К., 2005. 315 с.
118. Олікова М. О. Словник соціолінгвістичних та етнолінгвістичних термінів = A Dictionary of Sociolinguistic and Ethnolinguistic Terms / М. О. Олікова, А. А. Семенюк, О. М. Тарнавська ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2010. 364 с. укр. – англ.
119. Павлюк Л. С. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів : ПАІС, 2006. 120 с.
120. Петлюченко Н. В. Харизматика: мовна особистість і дискурс : монографія . Одеса : Астропринт, 2009. 464 с.
121. Потапенко С. І. Мовна особистість у просторі медійного дискурсу (досвід лінгвокогнітивного аналізу). К. : Вид. Центр КНЛУ, 2004. 360 с.
122. Радзівська Т. В. Сучасний український есеїстичний текст та його складники (на матеріалі публікацій Євгена Сверстюка). *Мовна особистість: лінгвістика і лінгводидактика* [Текст] : матеріали доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Черкаси, 18-19 жовтня 2018 р. Вип. 4 / М-во освіти і науки України, Київський нац. лінгвіст. ун-т, Черкаський нац. ун-т. Київ : Гордієнко Є. І., 2018. С. 129-133.
123. Рудик І. М. Культурна специфіка невербального коду в міжкультурній комунікації. *Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка*. 2005. №23. С. 101-103.
124. Савченко Л. В. Феномен етнокодів духовної культури у фразеології української мови : етимологічний та етнолінгвістичний аспекти : [монографія]. Сімферополь : Доля, 2013. 600 с.
125. Селіванова О. Проблема форм фіксації мов у соціолінгвістиці. *Мова і суспільство*. 2011. Вип. 2. С. 7–18.
126. Семеног О. М. С 30 Етнолінгвістична культура вчителя : навч. посіб.. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 188 с.
127. Сухорольська С. М., Федоренко О. І. Методи лінгвістичних досліджень : навч. посібник. Львів : Інтелект-захід, 2009. 348 с.
128. Сюта Г. М. Термін цитата як одиниця сучасної рецептивної стилістики: новітній статус, кваліфікативні ознаки, диференційні опозиції. *Термінологічний вісник: Збірник наукових праць* / Відп. ред. В. Л. Іващенко. К.: Інститут української мови НАНУ, 2015. Вип. 3(1). С. 165-173.
129. Трубенко І. А. Концептуальна метафора і концептуальна метонімія: зіставний аспект. *Проблеми зіставної семантики: Зб. наук. ст. К. : Видав. центр КНЛУ, 2007. Вип. 7. С. 4–43.*
130. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. К., 2001.
131. Холод О. М. Особливості розвитку психолінгвістики під час її становлення (1954-2004). *Психолінгвістика в Україні* : зб. наук. робіт та аналітичний огляд подій, публікацій, зустрічей, що пройшли на теренах України у 2006 р. і які пов'язані з психолінгвістикою / [гол. ред. О. М. Холод]. Кривий Ріг : ОНЮА, 2007. С. 19-29.
132. Цегельська М. В. Мовні аспекти толерантності (до постановки проблеми). *Проблеми зіставної семантики: Зб. наук. ст. Київ: Видав. центр КНЛУ, 2007. Випуск 8. С. 101-108.*

133. Черниш О. Сутнісні характеристики понять «медіадискурс» та «медіатекст» у сучасній медіалінгвістиці. *Наукові записки. Серія : «Філологічні науки» (мовознавство)* : матеріали VII Міжнар. науково- практ. конференції [«Мови і світ: дослідження та викладання»], (Кіровоград, 28–29 березня, 2013 р.). Кіровоград : Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка, 2013. С. 309–313.
134. Чугу С. Вивчення взаємодії мови і культури в контексті зміни наукових парадигм // *Наук. вісник Херсон. держ. ун-ту. Серія “Лінгвістика”*: Зб. наук. пр. Херсон: Вид-во ХДУ, 2005. Випуск 2. С. 38 – 40.
135. Шарманова Н. М. Етнолінгвістика : навчальний посібник для студентів факультету української філології / за ред. Ж. В. Колоїз. Кривий Ріг : НПП АСТЕРІКС, 2015. 192 с.
136. Шарманова Н. М. Етнолінгвістичні студії як засіб формування соціокультурної компетенції майбутнього словесника. *Рідна школа*. 2010. № 7–8. С. 61–65.
137. Шевченко Л. І. Горизонтами модерної лінгвістики [Текст] : [вибр. ст.] / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології ; [редкол.: Г. Ф. Семенюк (голова) та ін. ; уклад. : Д. В. Дергач., Д. Ю. Сизонов]. К. : Київський університет, 2014. 317 с. (Видавничий проект "Ідеї, постаті, тексти в українській культурі"). -
138. Шуляк С. А. Лексика українських замовлянь. *Термінологічний вісник*: Збірник наукових праць / Відп. ред. В. Л. Іващенко. К.: Інститут української мови НАНУ, 2015. Вип. 3(1). С. 173 -179.
139. Янова О.А. Номінативно-комунікативний аспект позначення усмішки як компонента невербальної поведінки (на матеріалі сучасної англійської мови): Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / Київ. нац. лінгв. ун-т. К., 2002. 19 с.
140. XX-XXI століття: жанрово-стильові й лінгвістичні метаморфози в українській мові та літературі [Текст] / проф. Олег Тищенко [та ін.] ; гол. ред.: проф. Алла Архангельська. Оломоуць : Ун-т ім. Ф. Палацького в Оломоуці, 2016. 550 с. : табл., іл.
141. Bolten J. Interkulturelle Kommunikation. Texte und Übungen zum interkulturellen Handeln. Sternenfels: Wiissenschaft und Praktik, 2003. 396 S.
142. Dirven R. Metonymy and metaphor: Different mental strategies of conceptualisation. // *Metaphor and Metonymy in comparison and contrast*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter. P. 75-111.
143. Heringer H.J. Interkulturelle Kommunikation. Basel: Francke, 2004. 240 s.
144. Lakoff G. The contemporary theory of metaphor. *Metaphor and Thought*. Cambridge (Mass.): Cambridge University Press, 1993. P. 202-251.

Електронні ресурси

1. Антропологическая лингвистика (этнолингвистика) Хойер Г. Антропологическая лингвистика [Електронний ресурс]. *Новое в лингвистике*. Вып. 4. М., 19. URL : http://www.classes.ru/grammar/151.new-in-linguistics-4/source/worddocuments/_12.htm.
2. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. Історія вивчення української мови. К. : Вища шк., 1991. 231 с. URL : <http://uareferats.com/index.php/book/details/231>.
3. Ботвина Н. Культурно-етичні та законодавчі проблеми використання української мови як державної. URL : <http://litmisto.org.ua/?p=8333>
4. «Великий тлумачний словник сучасної української мови онлайн». У словнику представлено активну лексику української літературної мови, терміни, номенклатурні та складноскорочені слова, слова історичного фонду. URL : <http://www.slovyk.net>
5. Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційний аналіз – методи лінгвістичних досліджень. URL : <http://www.bestreferat.ru/referat-163373.html>
6. Косович О. В. Лексичні інновації в сучасній теорії неології URL : http://www.dikoepole.org/numbers_journal.php?id_txt=142
7. Лінгвокультурологія як інтегрована галузь мовознавства : науководопоміжний бібліографічний показник / упоряд. і бібліогр. ред. О. А. Дікунова ; за ред. Г. М. Віняр / Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету». Кривий Ріг, 2017. 38 с. URL : <http://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/bitstream/0564/1315/8/%D0%9B%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B>

[2%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf](http://www.rusnauka.com/13.DNI_2007/Philologia/21224.doc.htm)

8. Ніколаєнко І. В. Міжкультурна комунікація і мова. URL : http://www.rusnauka.com/13.DNI_2007/Philologia/21224.doc.htm

9. Основи наукових досліджень: Конспект. Упорядник: д.т.н., проф. Ігор Миколайович Пістунов. Дніпропетровськ, 2007. URL : www.library.dgtu.donetsk.ua/bibl.../osnnaukdoslndnepr.pdf

10. Синергетика і освіта : монографія / За ред. В. Г. Кременя [Електронний ресурс]. К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. 348 с. URL : http://lib.iitta.gov.ua/106585/1/Kremen_Synergetyka%20i%20osvita_5.11.14.pdf

11. Ставицька Л.О. Актуальні проблеми сучасної української гендерної лінгвістики URL : <http://www.linguistics.kiev.ua/1.html>

12. Українська мова. Енциклопедія [Електронний ресурс]. К., 2000. URL : <http://izbornyk.org.ua/ukrmova/um.htm>.

13. Шинкаренко Т. "Комфортна дистанція", щира усмішка і – о'кей? *Віче*. URL :: <http://www.viche.info/index.php?action=archive&id=133>

13. Інформаційні ресурси

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с. Кількість: 34.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. 2-е вид., доповн. Київ : Академія, 2009. 376 с. Кількість: 15.
3. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень : підручник. К. : Академія, 2008. 240 с. Кількість: 7.
4. Бацевич Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень : підручник. 2-е вид., стереотип. К. : ВЦ «Академія», 2011. 240 с. Кількість: 9.
5. Бевзенко С. П. Історія українського мовознавства. Історія вивчення української мови: навч. посібник. К. : Вища шк., 1991. 231 с. Кількість: 94.
6. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. К.: „Академія”, 1999. 288 с. Кількість: 102.
7. Білецький А. О. Про мову й мовознавство : навч. посібн. для студентів філол. спец. вищ. навч. закладів. К. : АртЕк, 1997. 224 с. . Кількість: 10.
8. Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр навч. літ-ри, 2004. 212 с. Кількість прим. у бібл. МНУ: 3.
9. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень [Текст] : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Кондор, 2009. 206 с. – Кількість: 8.
10. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : ЦНЛ, 2003. 116с. – Кількість: 1.
11. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : Підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с. Кількість прим. у бібл. МНУ та на каф.: 2.
12. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : Термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля. К., 2006. Кількість прим. у бібл. МНУ та на каф.: 4.
13. Українська мова : [енциклопедія] / [редкол. В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін.]. [2-ге вид., випр. і доп.]. К. : «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с. Кількість прим. у бібл. МНУ: 5.